

La preposició «a» amb el complement directe

JOSEP RUAIX

Pel que fa a l'ús de la preposició *a* amb el complement directe, creiem que cal eixamplar una mica els casos en què excepcionalment aquest complement admet la preposició. Concretament, proposem de fer una interpretació àmplia de la norma que autoritza a posar la preposició en les frases que podrien resultar ambigües.

En efecte, es produeix un cert tipus d'ambigüitat quan hom comença la frase amb un terme que sembla el subjecte (perquè no duu preposició) i després resulta que és el compl. directe (casos de CD de persona tematitzat a l'esquerra). Per això creiem legítim de posar-hi la preposició. Exemples d'aquest ús legítim (amb la preposició *a*):

- **Al senyor Puget** només el mou el desig d'apaivagar els esperits i, així, evitar perills per al futur (Pla, *Obres completes* 19, p. 411).
- **Al just** no el perjudiquen les tenebres. / Perquè **als qui es refien de la pràctica de la Llei**, més aviat els amenaça una maledicció, ja que l'Escriptura diu... (citacions bíbliques).
- **A la gent**, no els enganyaràs.

Exemples sense preposició que fan estrany o resulten incòmodes per al lec-

tor (perquè ha de reinterpretar el que ha llegit):

- «*Els nens*, els divertia la indumentària estival d'en Melrosada» (Sagarra, *Obres completes*, Prosa, p. 33).
- «*Ara, l'altra filla, Anita*, la possibilitat d'aquest enllaç la molesta» (Pla, OC 27, p. 184).
- «De la compenetració de la dona i la llengua hi guanyaria la dona, i la llengua també. La desnaturalització *ningú* no perjudica tant com *la dona*, perquè la dona és una obra delicada i una producció més serena» (Guerau de Liost, *Obra poètica completa*, p. 790).

Exemples discrepants (en primer lloc, la solució que creiem millor):

- **A Déu**, *ningú no l'ha vist mai* (trad. bíblica de Jn 1,18 segons BCI; cf. **A Déu** *ningú l'ha vist mai*, El Sant Evangeli, i **A Déu** *ningú no l'ha vist mai*, NT de Claret) / «Déu, mai ningú no l'ha vist» (id. segons Bíblia de la FBC; cf. «Déu, ningú no l'ha vist mai», Bíblia de Montserrat).
- **Als nostres germans difunts i a tots els qui han sortit d'aquest món** en la vostra amistat, admeteu-los al [sic] vostre Regne (text de la pregària eucarística III, primera versió, any 1975) / «Els nostres germans difunts i tots els qui han

sortit d'aquest món en la vostra amistat, admeteu-los al [sic] vostre Regne» (id., segona versió, any 1990; és a dir, que aquest text va sofrir una ultracorreció).

La legitimitat de l'ús que acabem d'exposar és també defensada pel tractadista Joan Solà, el qual fins i tot li dóna més abast¹.

Semblantment, encara que el DGLC diu que el verb *seguir* és transitiu (i, entre altres, dóna l'exemple: *El diumenge, ¿quin dia el segueix?* –*El di lluns*), creiem que, quan el seu complement directe s'anticipa, és lícit de fer-lo precedir de la preposició *a*, per claredat, com feia el mateix Fabra: **Als exemples de «però» inicial segueixen els exemples de «però» intercalat** (Fabra, *La coordinació...*, p. 3). Així també ho fa l'italià: **Alla pena seguida il pianto**, text que podríem traduir per **A la pena segueix el plor**.♦

1. Nosaltres, de moment, ens limitem a defensar l'ús de la preposició en els complements directes de persona anticipats, perquè veiem una raó molt forta per a fer-ho, com hem explicat, sense negar que, en altres casos, pugui haver-hi altres raons, que ara no estudiem.

(Extret del llibre *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui* / 1, pp. 147-149)

La preposició «de» davant els determinants

JOSEP RUAIX

Hi ha un grup d'adverbis habilitats com a preposicions¹ que admeten l'addició de la partícula *de*² (dalt, damunt, darrere, davant, dessota, dins, sobre, sota, vora). Ara bé, cal saber que és preferible la forma simple (sense *de*) quan aquestes preposicions –concretament, *damunt*, *darrere*, *davant*, *dins* o *dintre*– van seguides d'un determinant (article, adjectiu demostratiu, etc.). Per què? Doncs per tradició, per raons estilístiques (així la frase resulta més àgil, menys carregada) i d'acord amb el que fan altres llengües romàniques (com el francès i l'italià) que no han experimentat l'evolució típica del castellà (llengua que usa sistemàticament *encima de*, *detrás de*, *delante de*, *den-*

tro de; en canvi, la prep. *ante*, sinònim, a vegades, de *delante de*, no té el *de*). Cridem l'atenció, doncs, sobre aquesta preferència, que avui molts ignoren.

Exemples:

- *El llum és **damunt** la taula* (millor que «El llum és *damunt de* la taula»).
- *Amb les mans **darrere** l'esquena* (millor que «Amb les mans *darrere de* l'esquena»). *Era una festa **darrere** l'altra* (millor que «Era una festa *darrere de* l'altra»). *El poble és **darrere** aquell puig* (millor que «El poble és *darrere d'* aquell puig»).
- *Tots van **comparèixer** davant el jutge* (millor que «Tots van *comparèixer davant*

del jutge»; cast. *ante el juez o delante del juez*).

- *Els peixos viuen **dins** el mar* (millor que «Els peixos viuen *dins del* mar»). ***Dintre* aquest conjunt de coses...** (millor que «*Dintre d'* aquest conjunt de coses...»).♦

1. El Català / 2, p. 168.
2. Aquest additament de la preposició *de* és practicat per la majoria dels escriptors en dos casos:
 - quan la preposició no precedeix immediatament el seu complement: *darrere mateix de l'església*, etc.
 - quan el complement és un pronom personal: *davant d'ell*, *davant seu*, etc.

(Text extret del llibre *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui* / 2, p. 49)